

1. Edebiyatın dönemden aldığı rengi, nesillerin ruhu vardır. Toplumsal ve bireysel duruşların kitleselleşmesi edebiyatın geniş ölçekli tarihçesinde denizin dalgaları gibi birbirini izler. Bu duyuşlardan biri yükselirken diğeri geri çekilir. Birinin boşaldığı yere diğeri dolar. Birinin bıktırdığını, diğeri özletir. Bu karşıtlık, sosyal ve siyasal şartlarla doğrudan ilişkilidir. Bu yüzden edebiyat tarihi, edebiyatı hayat üzerinden yorumlamayı bir yöntem olarak benimser. Hayatı, edebiyat üzerinden yorumlamayı mümkün kılar.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Edebiyatta bütün dönemlerde aynı şekilde algılanan estetik duyumsamalar vardır.
B) Kimi edebiyat tarihçileri edebî dönemleri incelerken tarihçi tavrı takınmaktadır.
C) Edebiyatçının yaşadığı toplumu eserlerine yansıtmak gibi bir görevi yoktur.
D) Her dönemde değişik tatlar devşiren eserlerin çıkması o edebiyatın zenginliğini gösterir.
E) Edebiyat tarihi, dönemi incelerken yaşamın yorumlanmasına da kapı açar.

2. Geçenlerde eşim ve küçük kızımın büyükçe bir alışveriş merkezine gittik. Orada çok güzel bir etkinliğe seve rek katılma imkânı buldum: Bedava bayram tebrik kartı göndermek. O çocukların gözündeki sevinç, bir şeyler yazabilme çabaları, yetişkinlerin çok eskide kalan bir uygulamayı hatırlayıp heyecanla kaleme sarılmaları... Ne de çabuk tüketmişiz diye düşünüyorum hayatımızdaki güzellikleri. Sadece birkaç karaktere sığdırdığımız kısa mesajlar, görünüşte belki pratiklik kazandırdı bize ama samimiyetimizi, yakınlarından bir kart, birkaç satır bekleyen insanların o heyecanlı bekleyişlerini alıp götürmüş. Dilerim ki bu tür uygulamalar sıklıkla yapılır da gençler hatırlamanın, vefanın sadece soğuk birkaç satır olmadığını, daha farklı güzelliklerin de olduğunu öğrenirler.

Bu parçada yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknolojinin getirdikleri yanında götürdüklerini de sorgulamak gerekir.
B) Ara sıra eskiyi yaşamak hayatımıza heyecan katabilir.
C) Çocuklara geçmiş güzellikleri hatırlatmak da bir ana-baba ödevidir.
D) Teknolojik imkânları hayatımıza uygularken geçmiş güzellikleri hayatımızdan bir anda çıkarmamalıyız.
E) İletişim araçlarının hızla gelişmesi eski uygulamaları rafa kaldırmış ve hayatı monotonlaştırmıştır.

3. İnsan ruhunun kasvetli bir koridora açılan pencereleri olduğu gibi, şefkat ve merhametin ışıklı koridorlarına açılan pencereleri de vardır. Basında yer alan haberler, insan doğasının karanlık tarafını temsil eden zalimlik, cinayet, hırsızlık, savaş gibi kötücül eylemleri daha fazla bildirir. Aslında insanların özünde saldırganca duygulardan ziyade fedakârlık ve paylaşım yeteneği mevcuttur. Bunun için anlayış ve empatiye hayatımızda daha fazla yer ayırmamız gerekiyor.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanoğlunun doğasında iyilik ve kötülük bir arada bulunur.
B) İnsanın ruhunda kendiliğinden var olan iyiliğin ortaya çıkması için kendimizi karışımızdakinin yerine koymak gerekir.
C) Bir insandan hep kötülük veya hep iyilik beklemek doğru değildir.
D) İnsanı tanımanın yegâne yolu ona empatiyle yaklaşmaktır.
E) Basında çıkan haberlerin genelde kötü olmasının aksine insan doğasında iyi yönler daha ağırlıktadır.

4. Televizyonun başını çektiği bir bayağılaştırma rüzgârı, önüne kattığı her şeyi basitleştirip satılabilir hâle dönüştürerek sürüklüyor. Güldüren, ağlatan, tiksindiren, öfkeleniren, iç gıcıklayan her yapım özde ne sunduğuna bakılmaksızın izlenme cetvellerinde yerini alıyor. Televizyonla evlerimize bir ergen ruh hâlinin tohumları ekiliyor: Her an göbek atmaya hazır, dürtülerini salı vermeye meyilli, bendini aşır taşmaya dünden razı bir toplum artık. Ergenliğin o uçarı neşesine ve denetimsizliğine kapılmış, yetişkinliğin olgunluğunu yitirmiş bir topluluğuyuz.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kitle iletişim araçlarının emrine girmiş, öz denetimden uzak bir psikolojiye bürünmüş durumdayız.
B) Televizyonlarda her ruh durumuna uygun bir programın olması bizi robotlaştırmaktadır.
C) İnsanlar, düşünme ve duygulanma işini artık televizyona bırakmış durumdadır.
D) Televizyonlarda her şeyin açık olarak ele alınması sürü psikolojisini tetikleyen bir unsurdur.
E) Televizyon tüm değerleri sıradanlaştıran, milleti âdeta uyutan bir aygıt olmaktan öteye gidememektedir.

5. Herkesin ana diline karşı sorumluluğu var. Kendi dilini yaşatamayan, en iyi bildiği yabancı dilde bile bir dil gurbeti yaşar; dil sılasının özlemini çeker. Elbette başka diller öğreneceğiz. Ama unutmayalım: Hiçbir yabancı dil, ana dilimiz gibi, kanımız, canımız kadar yakın değildir bize. Hiçbir yabancı dil, ana dilimizin sınırlarını aşamaz, onu geçemez; ondan daha iyi bilinen bir dil hâline gelemaz. Gelmişse zaten o dil, ana dilimiz olmuş demektir. Neye özen göstermeliyiz? Dilimize öncelikle sahip çıkmalı, dilimizi sevilen ve korunan bir dil olarak aktarmalıyız gelecek kuşaklara. Zenginleştirerek, güçlendirerek, sağlamaştırarak, içinde en rahat soluk alacağımız, yaşayacağımız ve yaşatmaya ant içtiğimiz bir dil olarak aktarmalıyız.

Bu parçada anlatılmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başka dilleri öğrenmenin yolu ana dilini iyi bilmekten geçer.
B) Ana dilimizi koruyup, zenginleştirerek ana dil bilincini unutmadan gelecek kuşaklara aktarmalıyız.
C) Dilimizi yabancı dillerinden etkisinden kurtarmak herkesin vatandaşlık ödevi olmalıdır.
D) Yabancı dil ana dilden daha iyi biliniyorsa aslında o yabancı dil ana dil olmuştur.
E) Millet olmanın temel şartı ana dilin ortak vatan sahında sahip çıkılarak korunmasıdır.
6. (I) Ruhun en güçlü ihtiyaçlarından birisi, topluluk ihtiyacıdır. (II) Ruh bağlanmak için can atar. (III) Ruhun ihtiyacı ve aradığı, yekparelik ve benzerlik değil, toplumda zaten var olan renklilik ve çeşitliliktir. (IV) Bir kelebek gibi hangi çiçeklerle buluşup hangi renkle baştan çıkacağını seçmek ister. (V) Var olmak, sırtını ötekine yaslayabilmektir.

Numaralanmış cümlelerin hangisi paragrafın ana düşüncesini vermektedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Her dilde olduğu gibi bizim dilimizde de geçmişle günümüz arasında önemli değişmelerin yaşanması tabiidir. Ama dilin değişmesi, geçmişteki nitelikli eserleri rafa kaldırmayı gerektirmez. Bu, korkunç bir cinayet olur. Bugün ortaya konan fikir, edebiyat, sanat ürünlerinin geçmişte yazılan eserlerden beslenmemesi, asırların birikimi olan tecrübe ve ustalıklardan faydalanmaması, talihsizliği demektir. Nitelikli eserlerden faydalanmak belli bir yüksekliğe ulaştırılmış bir yapıyı kaldığı yerden devam ettirmek gibidir. Terside de her şeye sıfırdan başlama komikliğinden başka bir şey değildir.

Bu metinden çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her dönemde edebî metin kendi zevkini ortaya koyar ve okura bunu benimsetmeye çalışır.
B) Edebiyatçı kendisini geçmişin edebî zevkine arındırıp özgün bir üslup ortaya koyabilmelidir.
C) Geçmişteki edebî eserlerin günümüz yapıtlarından ayrı bir dile sahip olması dilin tabiatına uygundur.
D) Mükemmel eser, köklerinden beslenip yeni bir söyleyiş ortaya koyarak var olan eserdir.
E) Yazınsal değeri olan bir eserin klasik eserlerden etkilenmemesi düşünülemez.
8. Çocuklarımıza gözümüz gibi bakıyoruz, onların üzerine titriyoruz, başarılı olmaları için elimizden geleni yapıyoruz değil mi? Peki çocuklarımıza dil bilincini ne kadar verebiliyoruz? Her gün başta sosyal medya olmak üzere kitle iletişim araçları tarafından dilimizin nasıl kirletildiğine şahit oluyoruz. Çocuklarımıza "güle güle" sözünü öğretmeden "bay bay" deyişini aşıyoruz. Belki iyi okullarda eğitim aldırarak onların akademik başarılarını artırıyoruz ama bir nesli kendi dilimize yabancı bir şekilde yetiştirerek toplumsal birliğimize farkında olarak veya olmadan dinamit koyuyoruz. Bu noktada devletin gücünü kullanarak son yıllarda çabaladığını görmek beni mutlu etse de dil bilincinin ilk olarak ailede verildiğini unutmayalım ve velilere çok önemli görevler düştüğünü tekrar hatırlatalım.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet yaptırım gücünü kullanarak dilin bozulmasını, sığlaştırılmasını engellemelidir.
B) Dilin bozulmasında sosyal medya ve televizyonun etkisi inkâr edilemez.
C) Dilimizi gelecek nesillere doğru bir biçimde aktarmada başta aile olmak üzere herkes üzerine düşen görevi yapmalıdır.
D) Çocuğa sadece iyi bir eğitim vermek değil ona dilini doğru bir şekilde öğretmek de aynı oranda önemlidir.
E) Dile sahip çıkmadan ortak bir gelecek oluşturmak mümkün değildir.

1. E 2. D 3. B 4. A 5. B 6. C 7. D 8. C